

G.Y. 48

7/10691, 10692

10693, 10694

10695, 10696

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/93
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

08.01.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi:17.11.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02- 17182 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT' e ait 7/10691 ve 7/10692, Mersin Milletvekili Vahap SEÇER'e ait 7/10693, Adana Milletvekili Yılmaz TANKUT' a ait 7/10694, Manisa Milletvekili Ahmet ORHAN' a ait 7/10695 ve Ankara Milletvekili Nesrin BAYTOK' a ait 7/10696 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/10691 (2 sayfa)
- 2- Görüş 7/10692 (3 sayfa)
- 3- Görüş 7/10693 (2 sayfa)
- 4- Görüş 7/10694 (2 sayfa)
- 5- Görüş 7/10695 (3 sayfa)
- 6- Görüş 7/10696 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Yılmaz TANKUT
Adana Milletvekili
:7/10694

Esas No

“Kanola; genetik değişimler sonucu zehirli madde oranı düşürülmüş ya da dönüştürülmüş laboratuvar bitkisi Kolzanın ticari ismi olan 'Düşük Asitli Kanada Yağı' (Canadian Oil Low Acid) cümlesinin kısaltmasıdır. Önceleri yağı zehirli olduğu için sanayinin farklı alanlarında kullanılan bu bitki artık günümüzde tüketim içinde kullanılmaktadır.

GDO'lu bitki kanola yağının sinir sistemi hasarı, körlük, kanser gibi hastalıklara sebep olmasına rağmen birçok fastfood ve lokanta zinciri tarafından kullanılmakta ve bunun yanı sıra ayçiçeği yağı gibi yağlara karıştırılarak, kanola yağı adıyla tüketime sunulmaktadır.

Ekimi ülkemizde 1979 yılından bu yana yasak olan Kolza bitkisi, şimdilerde böceklerin bu bitkiyi yememesi ve üretim maliyetinin düşüklüğü gerekçeleriyle, çiftçilerimize yeniden ektirilmeye çalışılmaktadır. Bazı şirketler, yararlı olduğu iddiasıyla Türkiye'deki bitkisel yağ açığını kapatmak ve bio-dizel yakıt elde etmek için ekimini şiddetle tavsiye etmektedirler.” şeklindeki bilgiler basın ve sanal ortamda sıkça dile getirilir olmuştur. Bu bilgiler çerçevesinde,

SORU 1) Kanola bitkisi yağı hakkındaki bu iddialar doğru mudur? Bu konuda gerek Tarım Bakanlığınca veya diğer bakanlık ve kurumlar tarafından yapılmış bir araştırma var mıdır? Var ise bu araştırma sonuçları nelerdir?

CEVAP 1) Öncelikle GDO'larla ilgili olarak risk kaynağının DNA parçaları, yani genler olduğunun bilinmesinde fayda vardır. DNA protein yapısındadır ve bu formda kullanılması halinde gıda bakımından risk söz konusu olabilir. Protein ısı işlem görmesi veya rafinasyon durumunda parçalanarak fonksiyonunu kaybeder. Bu nedenle, DNA parçalarının bulunmadığı durumlarda risk söz konusu değildir. Fiziki olarak rafine herhangi bir bitkisel yağın içinde protein bulunmayacağından bir risk söz konusu değildir. Diğer yandan, Bakanlığımızca, Kanola Yağı üretim izni işlemleri Türk Gıda Kodeksi-Bitki Adı ile Anılan Yemeklik Yağlar Tebliği kapsamında değerlendirilmektedir. Bu tebliğ kapsamında söz konusu ürünün üretim izni işlemlerinde firma beyanı ve ürüne ait etiket örneği esas alınmaktadır. Bu kapsamda söz konusu ürünle ilgili olarak firmalar tarafından GDO beyanı yapılmamıştır.

Ayrıca, Bakanlığımız Araştırma Enstitülerinde Kolza (kanola) bitkisi ile ilgili “Ülkesel Kolza Entegre Ürün Yönetimi Araştırma Uygulama ve Eğitim Projesi” kapsamında; Karadeniz, Trakya, Ege ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde Kolza ıslah, adaptasyon, yetiştirme tekniği ve entegre zararlı mücadele konularında araştırmalar ile Kolza Hasadında Biçerdöver Tane Kayıplarının Araştırılması Projeleri yürütülmektedir.

SORU 2) Kanola bitkisi ve yağı ülkemizde hangi amaçlarla kullanılmaktadır?

CEVAP 2) Ülkemizde kanola yağı insan ve hayvan beslenmesinde ve biyodizel olarak kullanılmaktadır.

SORU 3) Bu bitki yurt dışında hangi ülkelerde tüketim amaçlı yetiştirilmekte ve tüketilmektedir?

CEVAP 3) Dünyada başlıca kanola üreticileri Avrupa Birliği ülkeleri, Çin, Kanada, Hindistan, Ukrayna ve Avustralya'dır. Dünyadaki en fazla üretimi 15,1 milyon ton ile AB ülkeleri gerçekleştirmekte olup, bu ülkeler Dünya üretiminin % 87'sini teşkil etmektedir.

SORU 4) Kanola bitkisi ve yağının kanserojen etkilerinin olduğu iddiaları konusundaki vatandaşlarda oluşan endişeler nasıl giderilecektir?

CEVAP 4) Araştırmalarda Kanola bitkisi ve yağının kanserojen etkilerinin olduğuna dair herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

SORU 5) Bu ürünün önceki yıllarda ekimi neden ve hangi gerekçelerle yasaklanmıştır? Bu gerekçeler şu an itibari ile değişmiş midir?

CEVAP 5) Türkiye'de kolza üretimi 1948 yılından başlayarak istatistiklere girmiş fakat çok az üretilmiştir. 1960'lı yıllardan sonra kolza üretiminde bir artış görülmüştür. 1979 yılında büyük bir patlama yaparak 27.500 hektarlık ekim alanında 43.000 ton üretim potansiyeline ulaşmıştır. Sonraki yıllarda yağında doymamış yağ asitlerinden olan erusik asitin yüksek oranda bulunması nedeniyle ekim yasağı getirilmiştir.

Ancak, 1970'li yıllarda Kanadalı bitki ıslahçıları tarafından geliştirilen erusik asiti ve glukosikonatı düşük, yağ ve protein oranı yüksek, ticari olarak Kanola ismi ile adlandırılan çeşitlerin ıslah edilmesiyle ekim alanı ve üretimi artarak, bugün dünya bitkisel yağ üretiminde soyadan sonra ikinci sırada yer alan yağlı tohumlu bitki olmuştur. Bitkisel yağ elde etmek amacıyla yetiştirilen kolza çeşitlerinde yağdaki erusik asit oranı % 2'nin, küspedeki glikosinat oranı 3 mg/g'nin altındadır. Bunu takip eden yıllarda birçok ıslah çalışmaları sonucunda elde edilen kanola (Kolza) tohumunun ekimi yapılmış ve iyi sonuçlar alınmıştır.

SORU 6) Bu ürün yular itibari ile ülkemizin hangi bölgelerinde ve hangi miktarlarda üretilmektedir?

CEVAP 6) Son yıllarda yeni geliştirilen yüksek verimli çeşitler ile birlikte ülkemizde daha fazla Kuzey Geçit Bölgelerinde ve Trakya bölgesinde üretilmektedir. 2009 yılı itibarıyla ülkemizdeki kanola üretimi yaklaşık 113.527 ton olarak tahmin edilmektedir